

OPTIMIZAREA PROCESULUI DE REABILITARE A PERSOANELOR VULNERABILE CU AFECȚIUNI CEREBRALE PRIN IMPLICAREA REPERELOR BIOETICE

Sandrina Mitrica

Conducător științific: Vitalie Ojovanu

Catedra de filozofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău,
Republica Moldova

Introducere. Afecțiunile cerebrale constituie un subiect ce poate genera numeroase probleme în actul medical de reabilitare. Implicarea reperelor bioetice în procesul de recuperare vizează preponderent respectarea demnității umane, autonomia pacientului și echitatea în terapii și accesul la diferite servicii. **Scop.** Relevarea potențialului bioeticii în acțiunile de reabilitare a persoanelor vulnerabile cu afecțiuni cerebrale în vederea îmbunătățirii rezultatelor multidimensional scontate. **Material și metode.** Studiul a inclus analiza a 20 de surse științifice din baze de date precum PubMed, IBN, Journal of Medical Ethics, Google Scholar și Springer Open. Au fost evaluate articole, ghiduri și lucrări axate pe integrarea valorilor bioetice precum: responsabilitatea profesională, consimțământul informat și solidaritatea în reabilitarea neurologică. **Rezultate.** Reabilitarea pacienților cu afecțiuni cerebrale constituie un domeniu cu multe componente deloc sau insuficient elucidate, fapt ce necesită o cercetare continuă pentru o mai bună claritate și aplicabilitate eficientă. Tratamentele eficiente sunt diverse și continuă să evolueze. Bioetica joacă un rol crucial în acest proces, aplicând principiile sale fundamentale, precum autonomia pacientului, consimțământul informat, confidențialitatea etc. la fiecare etapă a reabilitării. Fiecare pacient necesită o abordare individuală, iar identificarea resurselor bioeticii poate contribui la îmbunătățirea semnificativă a efectelor terapeutice. **Concluzii.** Studiile relevă importanța principiilor vulnerabilității, integralității terapeutice, echității, libertății ș.a., fapt ce formează un fundament ce susține eficiența, echilibrul și întregul suport într-un proces optimizat de reabilitare a persoanelor cu afecțiuni cerebrale. **Cuvinte-cheie:** bioetică, afecțiuni cerebrale, reabilitare, vulnerabilitate.

OPTIMIZING THE REHABILITATION OF VULNERABLE INDIVIDUALS WITH BRAIN DISORDERS THROUGH THE INVOLVEMENT OF BIOETHICAL PRINCIPLES

Sandrina Mitrica

Scientific adviser: Vitalie Ojovanu

Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemițanu* University,
Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Brain disorders represent a topic that can generate numerous challenges in the medical rehabilitation process. The integration of bioethical principles in the recovery process primarily aims to ensure respect for human dignity, patient autonomy, and equity in therapies and access to various services. **Objective.** Revealing the potential of bioethics in the rehabilitation actions targeting vulnerable individuals with brain disorders, with a view to improving the anticipated multidimensional outcomes. **Material and methods.** The study analyzed 20 scientific sources from databases like PubMed, IBN, Journal of Medical Ethics, Google Scholar and Springer Open. It focused on evaluating articles, guidelines, and works addressing the integration of bioethical values, such as professional responsibility, informed consent and solidarity in neurological rehabilitation. **Results.** The rehabilitation of patients with brain disorders is a field with many aspects that remain unclear or insufficiently explored, requiring continuous research to provide greater clarity and enhance effective applicability. Effective treatments are diverse and constantly evolving. Bioethics plays a critical role in this process by applying its core principles—such as patient autonomy, informed consent, confidentiality, and others—at every stage of rehabilitation. Each patient requires an individualized approach, and identifying bioethical resources can significantly improve therapeutic outcomes and overall recovery. **Conclusion.** Studies reveal the importance of the principles of vulnerability, therapeutic integrity, equity, freedom, etc., which form a foundation that supports efficiency, balance, and comprehensive support in an optimized rehabilitation process for individuals with brain disorders. **Keywords:** bioethics, brain conditions, rehabilitation, vulnerability